स्विष्टस्यसम्यग्यजनस्य सूक्तस्यप्रवचनस्यकृतस्यअन्यस्यापिकर्मणः स्वर्गसुखादुपभुक्तादवशेषितंयदिकिंचिदस्तितेनाजनाभेवर्षेनोऽस्माकंजन्मस्यात् कीदृशम् स्मृतिमत् हरिरेवसेव्यइत्यनुसंधानयुक्तम् यतःहरिः भजतांशंसुखंतनोति ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ इतिपंचमेटीकायामेकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ विंशेप्लक्षादिषट्द्वीपस्थितिमाहसहार्णवैः लोकालो

यद्यत्रनःस्वर्गसुखावशेषितंस्विष्टस्यसूक्तस्यकृतस्यशोभनम् ॥ तेनाजनाभेस्मृतिमज्जन्मनःस्याद्वर्षेहरिर्यद्भजतांशंतनोति ॥ २८ ॥ श्रीशुकउवाच जंबुद्वीपस्यचराजन्नुपद्वीपानष्टौहैकउपदिशंतिसगरात्मजैरश्वान्वेषणइमांमहींपरितोनिखनद्भिरुपकल्पितान् ॥ २९ ॥ तद्यथास्वर्णप्रस्थश्चंद्रशुक्लआवर्तनोरमणकोमंदरहरिणःपांचजन्यःसिंहलोलंकेति ॥ ३० ॥ एवंतवभारतोत्तमजंबुद्वीपवर्षविभागोयथोपदेशमुपवर्णितइति ॥ ३१ ॥ इ०भा०म०पंचमस्कंधेजंबुद्वीपवर्णनोनामएकोनविंशतितमोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ ७ ॥

श्रीशुकउवाच अतःपरंप्लक्षादीनांप्रमाणलक्षणसंस्थानतोवर्षविभागउपवर्ण्यते ॥ १ ॥ जंबुद्वीपोऽयंयावत्प्रमाणविस्तारस्तावताक्षारोदधिनापरिवेष्टितोयथामेरुर्जंब्वाख्येनलवणोदधिरपिततोद्विगुणविशालेनप्लक्षाख्येनपरिक्षिप्तोयथापरिखाबाह्योपवनेनप्लक्षोजंबुप्रमाणोद्वीपाख्याकरोहिरण्मयउत्थितोयत्राग्निरुपास्ते सप्तजिव्हस्तस्याधिपतिःप्रियव्रतात्मजइध्मजिव्हःस्वंद्वीपंसप्तवर्षाणिविभज्यसप्तवर्षनामभ्यआत्मजेभ्यआकलय्यस्वयमात्मयोगेनोपरराम ॥ २ ॥ शिवंयवयसंसुभद्रंशांतंक्षेममभृतमभयमितिवर्षाणितेषुगिरयोनद्यश्चसप्तैवाभिज्ञाताः ॥ ३ ॥

कस्थितिश्चांतर्बहिर्भागादिमानतः ॥ १ ॥ १ ॥ तावतालक्षविस्तारेणपरिक्षिप्तः परिवेष्टितः उपास्तेतिष्ठति आकलय्य समर्प्य ॥ २ ॥ अभिज्ञाताःप्रसिद्धाः सप्तैव अन्येचपर्वतानद्यश्चसहस्रशःसंतीत्यर्थः मानसोत्तरस्यमंडलाकारत्वोक्तेरेतेषुप्लक्षादिपंचद्वीपेषुवर्षाद्रयस्तिर्यग्रेखाकाराउभयतोऽब्धिंस्पृशंतइतिगम्यते अन्यथासप्तवर्षविभागासंभवात् वैष्णवेवर्षाणांपूर्वादिक्रमोक्तेश्च ॥ ३ ॥